

Umiejętność 1.9 - Rozpoznawanie Liczb Niewymiernych

Umiejętność wymaga: 1.1 1.2 1.8

Definicja Liczb Niewymiernych

- **Liczby Niewymierne:** To liczby, które nie mogą być wyrażone jako iloraz dwóch liczb całkowitych. W praktyce oznacza to, że nie można ich zapisać w postaci ułamka $\frac{a}{b}$, gdzie a i b są liczbami całkowitymi, a $b \neq 0$. Oznaczamy je symbolem Q' lub $R \setminus Q$.
- **Charakterystyka:** Liczby niewymierne mają nieskończone, nieokresowe rozwinięcia dziesiętne.

Przykłady Liczb Niewymiernych

- **Pierwiastki Liczb, które nie są kwadratami liczby całkowitej:** Na przykład $\sqrt{2}$, $\sqrt{3}$, $\sqrt{5}$, itd.
- **Liczba pi (π):** Liczba π jest klasycznym przykładem liczby niewymiernej.
- **Liczba e (podstawa logarytmu naturalnego):** Liczba $e \approx 2.71828...$ jest również liczbą niewymierną.

Cechy Liczb Niewymiernych

- **Nieskończone Rozwinięcie Dziesiętne:** Liczby niewymierne nie mają skończonego ani okresowego rozwinięcia dziesiętnego. Oznacza to, że cyfry po przecinku nigdy się nie powtarzają w regularnym cyklu.
- **Pozycja na Osi Liczbowej:** Liczby niewymierne występują na osi liczbowej między liczbami wymiernymi. Istnieje nieskończona liczba liczb niewymiernych między każdymi dwoma liczbami wymiernymi.

Jak Rozpoznać Liczby Niewymierne

- **Pierwiastki:** Jeśli liczba jest pierwiastkiem kwadratowym, sześciennym itd. liczby, która nie jest doskonałym kwadratem, sześcianem, itd., to jest niewymierna (np. $\sqrt{2}$, $\sqrt{3}$).

- **Rozwinięcie Dziesiętne:** Jeśli liczba ma nieskończone, nieokresowe rozwinięcie dziesiętne, jest niewymierna.

Zadanie 1

Które spośród podanych liczb są niewymierne?

$$\sqrt{3}, \quad \frac{5}{8}, \quad \pi, \quad \sqrt{16}, \quad 2.75$$

Zadanie 2

Wskaż liczby niewymierne spośród poniższych:

$$1.414213\dots, \quad \sqrt{2}, \quad \frac{7}{3}, \quad 0.333\dots, \quad \sqrt{5}$$

Zadanie 3

Określ, które z poniższych liczb są niewymierne:

$$\sqrt{10}, \quad \frac{9}{4}, \quad e, \quad 3.14, \quad \frac{22}{7}$$

Zadanie 4

Wskaż liczby niewymierne:

$$\pi, \quad \sqrt{49}, \quad \frac{1}{\sqrt{2}}, \quad 2.5, \quad -\sqrt{7}$$

Zadanie 5

Spśród poniższych liczb, wskaż niewymierne:

$$\sqrt{6}, \quad \frac{4}{9}, \quad 1.732\dots, \quad \frac{-7}{2}, \quad 0.1010010001\dots$$

Odpowiedzi

Zadanie 1

Niewymierne: $\sqrt{3}$, π .

Zadanie 2

Niewymierne: $1.414213\dots$ (przybliżenie $\sqrt{2}$), $\sqrt{2}$, $\sqrt{5}$.

Zadanie 3

Niewymierne: $\sqrt{10}$, e .

Zadanie 4

Niewymierne: π , $\frac{1}{\sqrt{2}}$, $-\sqrt{7}$.

Zadanie 5

Niewymierne: $\sqrt{6}$, $1.732\dots$ (przybliżenie $\sqrt{3}$), $0.1010010001\dots$ (rozwiniecie dziesiętne nieskończone i nieokresowe).